

Różne zwierzęta różna ochrona? konferencja o sytuacji prawnej zwierząt

„Różne zwierzęta - różna ochrona? O sytuacji prawnej zwierząt” to temat konferencji, która odbyła się 25 listopada w siedzibie Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie. Spotkanie zorganizowane zostało przez Naczelną Radę Adwokacką i Zespół ds. Kobiet przy NRA.

Wydarzenie spotkało się z bardzo dużym zainteresowaniem. Wśród uczestniczek i uczestników konferencji były zarówno osoby reprezentujące zawody prawnicze, głównie z izby warszawskiej i katowickiej, a także przedstawicielki i przedstawiciele organizacji pozarządowych i osoby prywatne. Konferencja miała na celu pokazanie różnorodnych problemów z zakresu ochrony zwierząt w prawie, towarzyszyła jej ożywiona, dynamiczna dyskusja.

Adw. Katarzyna Gajowniczek-Pruszyńska, wicedziekan ORA w Warszawie i przewodnicząca Zespołu ds. Kobiet przy NRA, otworzyła konferencję poświęconą ochronie zwierząt i tytułem wstępu wskazała, że konferencja ma charakter wyjątkowy, ponieważ temat ochrony zwierząt w prawie przez lata był marginalizowany, zaś aktualnie obserwujemy pewien pozytywny przełom w tym zakresie.

Następnie głos zabrały adw. Karolina Kuszlewicz i adw. Zuzanna Warso, członkinie Zespołu ds. Kobiet przy NRA, przedstawiając istotę i genezę sobotniej konferencji.

Nawiązując do koncepcji konferencji, adw. Karolina Kuszlewicz mówiła o potrzebie przełamaniu stereotypów, w myśl których ochrona zwierząt dotyczy przede wszystkim zwierząt towarzyszących i konieczności rozszerzenia stosowania prawa na grupy zwierząt człowiekowi odległe. Pani Mecenas podkreśliła również potrzebę zrewidowania granic interesu człowieka w kontekście zakresu ochrony zwierząt przed niehumanitarnym ich traktowaniem. W wystąpieniu wskazano, iż wybiórcze respektowanie przepisów dotyczących ochrony praw zwierząt prowadzi do lekceważenia prawa.

Adw. Zuzanna Warso wyjaśniła natomiast powody, dla których Zespół ds. Kobiet przy NRA wyszedł z

inicjatywą organizacji konferencji, wskazując na korelację pomiędzy przejawami przemocy wobec zwierząt, a następczą przemocą wobec ludzi. Pani Mecenas podkreśliła konieczność rozbicia monolitu, jakim jest pojęcie zwierząt. Przypomniała także, iż wrażliwość w prawie jest wartością uniwersalną.

Wystąpienie wprowadzające pt. „Status prawny zwierząt – dereifikacja i co dalej?” wygłosił dr hab. prof. UŚ Tomasz Pietrzykowski. Wskazano w nim na dynamiczny rozwój i instytucjonalizację ochrony praw zwierząt poprzez ustawę z dnia 21.8.1997r. o ochronie zwierząt. Prelegent wyjaśnił, dlaczego dereifikacja zwierząt nie jest tożsama z ich personalizacją i obejmuje jego zdaniem jedynie zwierzęta kręgowce. Wskazano również, iż prawo łowieckie funkcjonuje w oderwaniu od dereifikacji zwierząt, natomiast postulowany zakaz wykorzystania zwierząt w cyrkach, mógłby przyczynić się do realnego potwierdzenia, iż zwierzęta nie są rzeczami.

Moderatorką **PANELU I**, poświęconego problematyce ochrony zwierząt towarzyszących i hodowlanych była adw. Sylwia Gregorczyk-Abram.

Problem bezdomności zwierząt w Polsce, na podstawie raportu Najwyższej Izby Kontroli omówił Andrzej Styczeń, dyrektor generalny Najwyższej Izby Kontroli. Raport obejmował kontrolę wykonywanych przez gminy zadań z zakresu przeciwdziałania bezdomności zwierząt na przestrzeni lat 2014-2016. Jednym z wniosków pokontrolnych jest postulat wprowadzenia ustawowego obowiązku rejestracji psów, przy zapewnieniu środków na realizację tego zadania. Podkreślono także potrzebę stworzenia spójnych programów dotyczących kastracji i sterylizacji.

Koło Przyjaciół Czworonogów przy Okręgowej Radzie Adwokackiej w Katowicach było reprezentowane przez adw. Lidię Rajcę-Skurę i adw. Gabrielę Morawską-Stanecką.

Temat dot. (Nieoczywistego) statusu prawnego kota omówiła adw. Lidia Rajca-Skura. Pani Mecenas wyjaśniła podstawy podziału kotów na domowe, bezdomne i dzikie (wolnożyjące). W wystąpieniu nawiązano również do projektu zmiany Ustawy o ochronie zwierząt, który zakłada wprowadzenie definicji kota wolnobydającego.

Zagadnienie poświęcone zwierzętom „podwórkowym” i administracyjnemu odbiorowi

zwierząt na podstawie ustawy o ochronie zwierząt omówiła adw. Gabriela Morawska-Stanecka, podkreślając, iż procedura czasowego odbioru zwierzęcia służy natychmiastowemu przerwaniu jego cierpienia i ma charakter akcesoryjny do postępowania karnego. Pani Mecenas opisała procedurę na podstawie przykładów.

Kolejną prelegentką była Małgorzata Szadkowska, prezeska Fundacji Compassion in World Farming Polska, której wystąpienie dotyczyło dobrostanu zwierząt hodowlanych – rozwoju przepisów UE. Fundacja Compassion in World Farming działa na rzecz poprawy dobrostanu zwierząt gospodarskich poprzez śledztwa, które prowadzi, celem wykazania jak działa prawo wobec zwierząt hodowlanych. Działania fundacji są zarówno lokalne, jak i scentralizowane na poziomie UE. W wypowiedzi podkreślono potrzebę wprowadzenia rozwiązań prawnych, gwarantujących wyeliminowania klatek czy kojców wobec zwierząt hodowlanych.

Na zakończenie panelu przeprowadzono dyskusję. Głos zabrała dr Sylwia Spurek, zastępczyni Rzecznika Praw Obywatelskich, odnosząc się do podstaw przemawiających za organizacją konferencji i popierając ideę konferencji. Przedstawicielka NIK podkreśliła natomiast, jak dużą rolę w propagowaniu dobrych praktyk w zakresie ochrony zwierząt odgrywają gminy.

PANEL II poświęcono problematyce ochrony zwierząt nieudomowionych, a jego moderatorem był adw. Piotr Skorupski.

Adw. Karolina Kuszlewicz omówiła zagadnienie „Prawnej ochrony karpia – 20 lat po uchwaleniu ustawy o ochronie zwierząt”. W swoim wystąpieniu Pani Mecenas podkreśliła, iż przykład dotychczasowej prawnej ochrony karpia najbardziej pokazuje rozbieżności pomiędzy obowiązującym prawem, a praktyką. Przełom, do którego adw. Karolina Kuszlewicz przyczyniła się, nastąpił dopiero w zeszłym roku, kiedy to SN potwierdził w swoim orzeczeniu, iż ryby są kręgowcami, są zdolne do odczuwania cierpienia i podlegają ochronie przewidzianej w ustawie o ochronie zwierząt na równi z innymi zwierzętami kręgowymi oraz wymagają humanitarnego traktowania.

Agnieszka Gruszczyńska ze Stowarzyszenia Prawnicy na rzecz zwierząt przedstawiła

zagadnienie „Utrzymywanie zwierząt gatunków niebezpiecznych w świetle regulacji prawnych”. Prelegentka omówiła poszczególne akty wykonawcze dotyczące tej problematyki. Odniosła się również do swoistej mody, jaka nastała na trzymanie zwierząt niebezpiecznych w gospodarstwach domowych pod pretekstem prowadzonej działalności cyrkowej i konieczności orzekania przez sądy przepadku tych zwierząt na rzecz podmiotów uprawnionych.

Adw. Agata Szafraniuk z Fundacji Clientearth Prawnicy dla Ziemi swoje wystąpienie poświęciła ochronie zwierząt dzikich. Pani Mecenas omówiła bariery prawnej ochrony zwierząt dzikich na przykładzie Puszczy Białowieskiej. Natomiast sytuację prawną zwierząt doświadczalnych zreferowała adv. Zuzanna Warso. Pani Mecenas odniosła się do poszczególnych aktów prawnych, regulujących ten aspekt ochrony zwierząt wobec wolności badań naukowych.

Wystąpienie końcowe pt. "O potrzebie szerokiego spojrzenia na ochronę zwierząt" wygłosił prof. dr hab. Andrzej Elżanowski. Prelegent także zwrócił uwagę na związek pomiędzy przemocą wobec zwierząt, a przemocą wobec ludzi. Wskazał, iż prawa człowieka nie dają się przenieść na zwierzęta, zatem należy wypracować prawne reguły współistnienia ludzi i zwierząt.

Konferencję zamknęła sesja plakatowa zaprezentowana przez przedstawicielki i przedstawicieli organizacji pozarządowych: Klub Gaja, Fundacja Dom dla Kundelka, Fundacja Noga w Łapę.

Relacja z konferencji powstała na podstawie sprawozdania przygotowanego przez adv. Agnieszkę Krukowską.

fot: Beata Bieniak

